

(Seanca e pasdites, ora 18:00)

Skënder Gjinushi – Zotërinj deputetë, hapim seancën.

Siç jeni në dijeni, është zhvilluar një seancë e parë në lidhje me punën e bërë nga Komisioni për Hetimin e Ngjarjeve të muajve janar-qershor '97. Këtu u raportua, në emër të këtij komisioni, nga ana e kryetarit, u bënë një sërë pyetjesh prej jush dhe pikërisht për t'iu përgjigjur këtyre pyetjeve është caktuar seanca e sotme dhe më tej debati.

Por më parë, meqenëse i premtuam zotit Bela paradite, për mungesë të teknikës, për të bërë një deklaratë të shkurtër, e ka fjalën ai dhe më pas do të vazhdojmë me këtë çështje.

Urdhëroni, zoti Bela!

Muhamet Bela – E nderuar Kryesi, kolegë deputetë,

Pa mohuar punën e Qeverisë, në rastin konkret të Ministrisë së Rendit në përpjekjet e bëra për kthimin e qetësisë dhe të sigurisë publike, pas

të atyre që, me akrobacia, kanë siguruar dëftesa false e vegjetojnë përsëri në polici. Ne duhet të bëjmë të tëra përpjekjet për t'i siguruar kushte sa më optimale policisë, që ajo të kryejë si duhet detyrën. Opinioni publik, njëherazi, kërkon qëndrim të prerë e të shpejtë, sipas ligjit, të organeve kompetente, të prokurorisë e sidomos të gjykatës, profesionalizëm të tyre dhe jo të drejtojnë ende kursantë tremujorë, që zvarrisin gjykimet, siç ndodh në Kukës, ku qytetari i nderuar Hikmet Uka u vra pabesisht dhe po bëhet një vit që askush s'ka marrë dënimin e merituar nga këto organe për këtë vrasje makabër.

Falemnderit!

Skënder Gjinushi – Falemnderit, zoti Bela!

Atëherë, vazhdojmë me çështjen që kemi në rendin e ditës, me përgjigjet e pyetjeve të bëra prej jush ndaj Komisionit të Hetimit të Ngjarjeve të muajve janar-qershor '97. Për t'iu përgjigjur pyetjeve, fjalën e ka zoti Spartak Ngjela.

Spartak Ngjela – Të nderuar deputetë,

Komisioni vendosi që t'iu përgjigjet të gjitha

pyetjeve, natyrisht, nëpërmjet anëtarëve të tij: Spartak Braho, Sokol Hazizi, Fatbardh Hushi dhe Vladimir Fejzo. Unë po u përgjigjem pyetjeve që më janë drejtuar drejtpërdrejt ose që vendosi Komisioni për t'iu përgjigjur.

1. Hamit Gjoni pyet: Nëse e ka analizuar Komisioni, cili është shkaku i shpërthimit të depove të ushtrisë e të policisë në Tiranë, Shkodër, Tropojë, Kukës etj., në një kohë që kishte ditë të tëra që ishte arritur marrëveshja politike e 9 marsit? Kush ishin autorët e këtyre shpërthimeve dhe cili ishte qëllimi i tyre?

Komisioni nuk e ka hetuar këtë çështje në Veri dhe më duket se në relacion ka dalë disi qartë që kjo ishte një gjendje e përgjithshme, e cila, pasi shpërtheu, nuk kishte mundësi më të ndalohej. Ne kemi dhënë shkaqet e shpërthimit të depove në qytetet jugore.

Për sa i përket marrëveshjes politike të 9 marsit, unë e thashë edhe herën tjetër që Komisioni nuk e hetoi çështjen në prizmin: palët u qëndruan marrëveshjes së 9 marsit, ashtu siç e kishin firmosur, apo i shkanë asaj? Këtë nuk patëm mundësi ta hetonim, për arsye të ndryshme, por unë mendoj se duhej të ishte hetuar.

3. Servet Pëllumbi ka bërë këtë pyetje: Do të desha të di nëse ju ka dalë në linjë e hetimeve që bëri Komisioni lidhja që ekziston midis kohës kur u krijuan piramidat dhe defekteve, dështimit, degradimit të modelit që zgjodhi PD-ja për reformat e ekonomisë së tregut dhe ku qëndron këtu përgjegjësia politike e vetë Partisë Demokratike, që solli shkatërrimin e shtetit?

Pyetja më duket tepër e komplikuar, por të paktën unë mendoj se zoti Pëllumbi ka mendimin që sistemi i ekonomisë së tregut të çon, dashur pa dashur, te piramidat. Nuk mendoj që çdo reformë e ekonomisë së tregut të çon te piramidat. Kështu më lind mendimi nga pyetja. Megjithatë, ai ka të drejtën të debatojë, në qoftë se unë e kam kuptuar gabim pyetjen. Partia Demokratike për reformat nuk doli jashtë principeve të FMN-së, të Bankës Botërore dhe një fryme të përgjithshme, pavarësisht pastaj nga niveli që u ndërmorën, por si linja të përgjithshme ishin ato që bëri gjithë Lindja. Në qoftë se këto çojnë në piramida, ajo pastaj është moment doktrina.

Skënder Gjinushi – Pyetja e zotit Pëllumbi është pak ndryshe, zoti Ngjela.

Spartak Ngjela – 4. Afërdita Stefani pyet: Në raport thuhet se deri në maj të '96-ës në Shqipëri

Kush ishte autorët e këtyre shpërthimeve, cili ishte qëllimi i tyre?

Natyrisht që ne e kemi parë çështjen gjithmonë në shkaqet e fokusit të problemeve.

2. Dashamir Kamberi ka bërë dy pyetje. E para: Komisioni ka hetuar vetëm në tri rrethe: Vlorë, Përmet, Berat, pa bërë fjalë për Tepelenën, Gjirokastrën, Sarandën, Tiranën, Lushnjën, Fierin dhe Mallakastrën. A mendoni se hetimet dhe konkluzionet tuaja janë të plota?

Ne mendojmë që hetimet tona për sa u përket vendeve ku kemi shkuar janë të plota. Për sa i përket dokumentacionit zyrtar, ato janë krejtësisht të plota. Dokumente të tjera nuk ma ha mendja të ketë.

Për sa i përket çështjes së dëshmimeve të ngjarjeve, nuk duhet të harrojmë se çdo qytetar ka të drejtë të bëjë akuzë të drejtpërdrejtë për këdo në prokurori.

E dyta: Në konkluzionin përfundimtar, te përgjithësisia politike dhe ajo ligjore, pasi përmenden

flitet për trajta oshilante, të pranueshme për sa i takon sferës protestuese ndaj realitetit politik. Ç'kanë parasysh me këtë relatuesit?

Natyrisht që ne, ato defekte të momentit që ka kaluar Shqipëria deri në '96-ën, me eksese ose me gjëra të vogla, i kemi konceptuar si momente oshilante, që i ka çdo sistem i ri demokratik që vendoset pas një diktature në shoqëri. S'mendoj se duhet të jetë rasti për të përmendur se cilat ishin momentet oshilante, për faktin se kjo nuk ishte objekt hetimi, por ishte objekt i një mendimi të përgjithshëm për ecurinë e demokracisë në periudhën '92-'96 në Shqipëri.

5. Lekë Gjoknuri ka bërë këtë pyetje: Kur u bë referimi i parë para 4 muajsh, i ndodhur para një numri shumë të madh pyetjesh, zoti Ngjela u përgjigj: "Zotërinj, tani ne jemi në 1 metër thellësi, uji është 6 metër i thellë, prandaj mos kërkoni që menjëherë të arrijmë në fund të ujit". Dua të di: sa

ndodhur në fund të marsit dhe kjo është një çështje që i përket Prokurorisë, sepse edhe sot e kësaj dite ka vrasje ndaj policëve.

Pyetje: A disponohen nga komisioni dokumente mbi veprimtarinë e Forumit për Demokraci dhe për Komitetin e Shpëtimit Publik. Cili është konkluzioni juaj për këtë veprimtari në Vlorë, e cila është e tëra e dokumentuar. – Një pjesë e tyre kanë dëshmuar, dokumentacionin e kanë mbajtur vetë, kanë pasur fije dyshimi ndaj komisionit tonë, ndaj individëve apo ndaj njerëzve të caktuar dhe na kanë sinjalizuar për ato që kanë parë të arsyeshme të na tregojnë, por kasetat dhe pjesë të tjera filmike kanë pretenduar që do t'i paraqesin në Prokurori. Na kanë dhënë vetëm ato që kanë parë ato të arsyeshme. Por megjithatë ka pasur edhe njerëz që janë edhe këtu në sallë që nuk kanë deponuar.

Ju falemnderit!

Skënder Gjinushi – Falemnderit, zoti Fejzo. Zoti Braho e ka fjalën.

Spartak Braho – Një herë unë do të bëj vërejtje për zvarritjen e kësaj seance. Kanë kaluar më se 3 javë nga raporti i komisionit. Nuk është as në interes të punës që bëri komisioni dhe as edhe të asaj kërkesë që ka pasur elektorati që kjo seancë të zvarritej në këtë mënyrë.

Së dyti, e konsumoi zoti Hushi, është mendim personal i zotit Ngjela. Komisioni nuk është ndeshur me asnjë të dhënë që krerë e opozitës, ish-opozitës, kanë qenë në krye të kryengritjes ose të jenë marrë me veprimtari antikushtetuese. Pati një pretendim, një kërkesë, që të thirren Bashkim Fino, Imami, Peshkëpia, ia pranua zotit Ngjela, u thirrën, u pyetën, nuk doli asgjë. Kështu që, deri më sot,

Pyetje: A ka hetuar komisioni për rolin e televizionit shqiptar në ecurinë e lëvizjes në Vlorë?- Nuk jemi marrë me këtë çështje.

Pyetje: Kush ishte i interesuar që Vlora të kthehej në arenë gladiatorësh, mbas muajit maj e në vazhdim? Ç'thonë hetimet tuaja për këtë moment? – Shteti u kthye në një kaos, atë që nuk e realizoi dot me forcat speciale e realizoi me vëllavrasje, kështu që kuptohet konkluzioni.

Zoti Stefan Çipa: A u pyet oficeri i Policisë së Vlorës që deponoi pranë komisionit, Sokol Bizhga, se me çfarë qëllimi dhe funksioni erdhi në Sarandë dhe nga kush që urdhëruar për materialet që kishin marrë me vetë. – Sokol Bizhga i ka deponuar të gjitha e ka ndriçuar të gjithë realitetin e ngjarjes, pavarësisht se është shmangur nga përgjegjësia e vetes së tij. Ai pretendon se e ka urdhëruar Agim Shehu që të vinte në eficensë Komisariatin e Sarandës, kur të gjithë komisaritet e Jugut nuk ishin në eficensë dhe nuk funksiononin. Unë nuk e kuptoj se me ç'initiativë u nis Sokol Bizhga me 3-4 të tjerë të vinte në eficensë Sarandën. Dhe aty ka ndodhur ajo tragjedi që është ndodhur i vrarë edhe një nga pjesëtarët e Policisë. Pra Sokol Bizhga ka marrë urdhra dhe ka folur me celularin e një qytetari sarandiot, sipas tij me kartë greke. Ka folur direkt

as që ka dalë gjë dhe as që nuk është pretenduar që të jenë përzier krerët ose liderët e ish-opozitës në ngjarjet e janar-marsit.

Zotin Ngjela ne e zgjodhëm kryetar të këtij komisioni, e kemi votuar këtë, ai ka një mendim të kundërt, është e drejtë e tij, por përse lexoi unë do të thosha që janë mendimet e tij personale, nuk janë mendime të komisionit. Do të theksoj edhe një herë që komisioni në përfundim ka arritur këtë konkluzion: E gjithë klasa politike shqiptare në të dy krahët e saj, pozitë dhe opozitë, për çka ndodhi, duhet të marrë përgjegjësinë lidhur me tragjedinë, me shtetin dhe popullin shqiptar, por veçanërisht përgjegjësi të rëndë në planin moral dhe historik duhet të mbajnë ato forca politike dhe ata drejtues që përbënin pozitën dhe që drejtuan shtetin dhe kombin shqiptar gjatë periudhës së viteve 1996-1997. Shkaqet dhe faktorët që analizuan më sipër, mbështetur, theksohet në materialin e komisionit, në dokumente, dëshmi dhe fakte të shumta, ish-opozita, forca politike dhe shtetarët që drejtuan shtetin në periudhën 1992-1997 mbajnë përgjegjësinë kryesore me veprimet dhe mosveprimet e tyre, për shkatërrimin e shtetit shqiptar, për eliminimin e strukturave të tij, si Ushtria, Policia, SHIK-u, për humbjen e pallogaritshme

ekonomike e për mijëra viktime të vrarë, të plagosur e të humbur si rezultat i përdorimit të dhunës dhe genocidit kundër një pjese të popullsisë së vendit.

Në këtë kontekst gjykohet edhe përgjegjësia direkte, individuale, morale, ligjore e drejtuesve kryesorë të shtetit, të institucioneve të tij, ku më evidente komisioni çmon dhe i propozon Kuvendit Popullor se përpara kësaj përgjegjësie politike dhe ligjore për shkelje të dispozitave kushtetuese të nenit 26 dhe 28 të këtyre dispozitave duhet të dalin ish-Presidenti Sali Berisha, ish-kryetar i SHIK-ut Bashkim Gazidede, ish-Ministri i Mbrojtjes Safet Zhulali, Adem Çobani, Halit Shamata, Agim Shehu, Leonard Demi, Xhahid Xhaferri, Shaban Memia, të cilët në bazë të nenit 20 të ligjit 8251, datë 22.10.1997, t'i kalohen për hetim të mëtejshëm organeve të Prokurorisë. Ky është përfundimi që ka arritur komisioni. Ato çka tha Ngjela janë mendime të tij personale.

Lidhur me pyetjet, pyetja e zotit Namik Dokle: - A u mbledh Këshilli i Mbrojtjes dhe a ka ndonjë vendim të Këshillit të Mbrojtjes për të ndaluar këto operacione sulmuese goditëse kundër zonave të

përfshirë, vetëm për 48 orë. Nëse e ka marrë këtë vendim vetë apo në emër të Këshillit të Mbrojtjes këtë nuk jemi në gjendje ta dimë sepse nuk gjetëm materiale, siç thashë, në Këshillin e Mbrojtjes.

Përsa u përket nënpyetjeve të tjera, nëse komisioni ka evidencuar operacione luftarake apo zona që janë vënë nën goditjen e këtyre operacioneve, varg dokumentesh të komisionit, që janë të arkivuara pranë Ministrisë së Mbrojtjes bëjnë fjalë për zona operacionale luftarake të veçanta. Fjala vjen në Ministrinë e Mbrojtjes ndodhet një hartë me nr. dhe sigël 7, ka një datë që është 4.3.1997, në të cilat parashkohen zonat ku do të bombardonte edhe aviacioni, edhe këmbësoria, edhe artileria dhe përfshihen zonat e nxehta, disa zona të nxehta të Jugut, siç është Fieri, Vlora, Tepelena, Përmeti, Saranda etj. janë të depozituara. Ky si material është në Ministrinë e Mbrojtjes.

A u ndërpre këto operacione dhe a ka lidhje armatosja e anëtarëve të Partisë Demokratike nga Shaban Memia. Operacionet luftarake të Ushtrisë kundër popullsisë janë ndërpreë vetëm pasi ushtria u shkatërrua dhe, pa dyshim, po të shohësh një

dhe goditëse, sepse edhe vetë Berisha e ka firmosur këtë deklaratë. Bëhet fjalë për deklaratën e 6 marsit.

Ju si komision kini evidentuar se cilat ishin këto operacione sulmuese dhe goditëse dhe kundër cilave zonave ishin planifikuar për t'u bërë: A u ndërpre në këto operacione dhe a ka lidhje armatosja e anëtarëve të Partisë Demokratike nga Shaban Memia dhe të tjerë pikërisht pas datës 6 mars me vazhdimin e operacioneve me mjete të tjera? Janë shumë pyetje këtu, unë vetëm shkurtimisht do të përgjigjem në këtë mënyrë që në arkivin e Presidencës nuk është gjetur asnjë dokument që të përbëjë Arkivin e Këshillit të Mbrojtjes. Me sa duket, Sali Berisha, përpara se të largohej nga Presidencia, ka zhdukur edhe të gjitha dokumentet e Arkivit që përbëjnë materialet e Këshillit të Mbrojtjes. Deri më sot komisioni nuk ka asnjë material që t'i përkasë këtij arkivi. Ka një dokument që u gjet në Ministrinë e Mbrojtjes, mban datën 6 mars, në të cilën thuhet se me vendimin nr.22, 6.3.1997, Sali Berisha, me cilësinë e kryetarit të Këshillit të Mbrojtjes, urdhëron ndërprerjen e operacioneve ushtarake sulmuese në zonat ku ishin

Pyetje tjetër e zotit Halil Lalaj: A keni konstatuar si komision zhdukje dokumentesh në institucione të ndryshme? – Përgjithësisht ka pasur përpjekje të vazhdueshme, të ethshme për të zhdukur, ata që lanë pushtetin. Bënë të tëra përpjekjet për të zhdukur materialet. Madje thuhet nuk e di nëse e tha në interpelancë kryetari i SHIK-ut, në SHIK ka qenë e importuar, e blerë një makineri me një vlerë të madhe që grinte materiale dhe ajo ka punuar me ditë të tëra që ka grirë materiale, një makineri e posaçme. Pasi janë larguar e kanë marrë edhe me vete këtë lloj makinerie. Edhe në institucione të tjera janë zhdukur, si në SHIK, në Presidencë dhe në Ministri të Brendshme. Në Ministrinë e Mbrojtjes janë gjetur materialet me bollëk.

Natyrisht materialet e grumbulluara nga komisioni, për bindjen time, janë vetëm maja e ajsbergut, ka shumë materiale të tjera të cilat gjenden edhe në institucione, por edhe qytetarë të ndryshëm presin rastin, presin një vlerësim më serioz të organeve të shtetit për t'i dorëzuar e për t'i vënë në dispozicion të tyre.

Nëse kini vëzhguar institucionet e sotme të

shtetit shqiptar, a kanë bërë denoncimet përkatëse në organet e specializuara të Prokurorisë? – Unë e kam thënë edhe një herë se vetëm Ministria e Mbrojtjes ka marrë kurajën që të bëjë një denoncim në Prokurori për çka ndodhi, asnjë ministri tjetër.

Sulejman Kuqi pyet: Pse nuk u përmend ngjarja e Spitalit Ushtarak që u rrethua me tanke. – Meqenëse kjo ngjarje është bërë objekt hetimi i Prokurorisë nuk është hetuar edhe nga komisioni.

Pyetja e dytë: A ka deputetë aktualë që janë arratisur, si p.sh. rasti i Ferdinand Xhaferrit, që më 13 mars ka lënë detyrën? – Realisht jo vetëm Ferdinand Xhaferrin, por edhe shumë të tjerë në ditët

komisioni si një ndihmë që Partia Demokratike ka dashur t'i japë këtij komisioni. – Jo. Partia Demokratike ka pasur përfaqësuesit e saj në komision që në asnjë rast nuk janë paraqitur. Ne u kemi bërë thirrje të tëra institucioneve dhe organizmave, edhe individëve të veçantë, që kanë materiale t'i dorëzojnë pranë këtij komisioni, por vumë re që Partia Demokratike dhe veçanërisht kryetari i saj Sali Berisha që në fillimet e punës së këtij komisioni e ka anatemuar, stigmatizuar me emra të pakuptim të palogjikë, madje edhe e ka quajtur të tipit Makarti dhe nuk ka pranuar të sistemojë dhe të dorëzojë pranë këtij komisioni

ekonomike e për mijëra viktima të vrarë, të plagosur e të humbur si rezultat i përdorimit të dhunës dhe genocidit kundër një pjese të popullsisë së vendit.

Në këtë kontekst gjykohet edhe përgjegjësia direkte, individuale, morale, ligjore e drejtuesve kryesorë të shtetit, të institucioneve të tij, ku më evidente komisioni çmon dhe i propozon Kuvendit Popullor se përpara kësaj përgjegjësie politike dhe ligjore për shkelje të dispozitave kushtetuese të nenit 26 dhe 28 të këtyre dispozitave duhet të dalin ish-Presidenti Sali Berisha, ish-kryetar i SHIK-ut Bashkim Gazidede, ish-Ministri i Mbrojtjes Safet Zhulali, Adem Çobani, Halit Shamata, Agim Shehu, Leonard Demi, Xhahid Xhaferri, Shaban Memia, të cilët në bazë të nenit 20 të ligjit 8251, datë 22.10.1997, t'i kalohen për hetim të mëtejshëm organeve të Prokurorisë. Ky është përfundimi që ka arritur komisioni. Ato çka tha Ngjela janë mendime të tij personale.

Lidhur me pyetjet, pyetja e zotit Namik Dokle: - A u mblodh Këshilli i Mbrojtjes dhe a ka ndonjë vendim të Këshillit të Mbrojtjes për të ndaluar këto operacione sulmuese goditëse kundër zonave të parashikuara dhe kryetari i Këshillit të Mbrojtjes a e mblodhi Këshillin e Mbrojtjes? Nëse po a u vendos apo nuk u vendos një gjë e tillë. Më tej cilat kanë qenë këto të ashtuquajtura operacione sulmuese

përfshirë, vetëm për 48 orë. Nëse e ka marrë këtë vendim vetë apo në emër të Këshillit të Mbrojtjes këtë nuk jemi në gjendje ta dimë sepse nuk gjetëm materiale, siç thashë, në Këshillin e Mbrojtjes.

Përsa u përket nënpyetjeve të tjera, nëse komisioni ka evidentuar operacione luftarake apo zona që janë vënë nën goditjen e këtyre operacioneve, varg dokumentesh të komisionit, që janë të arkivuara pranë Ministrisë së Mbrojtjes bëjnë fjalë për zona operacionale luftarake të veçanta. Fjala vjen në Ministrinë e Mbrojtjes ndodhet një hartë me nr. dhe sigël 7, ka një datë që është 4.3.1997, në të cilat parashkohen zonat ku do të bombardonte edhe aviacioni, edhe këmbësoria, edhe artileria dhe përfshihen zonat e rxehta, disa zona të rxehta të Jugut, siç është Fieri, Vlora, Tepelena, Përmeti, Saranda etj. janë të depozituara. Ky si material është në Ministrinë e Mbrojtjes.

A u ndërpre këto operacione dhe a ka lidhje armatosja e anëtarëve të Partisë Demokratike nga Shaban Memia. Operacionet luftarake të Ushtrisë kundër popullsisë janë ndërpreë vetëm pasi ushtria u shkatërrua dhe, pa dyshim, po të shohësh një lidhje logjike, këto operacione kanë një lidhje të ngushtë me atë armatosje që bënë disa krerë të Partisë Demokratike si Shaban Memia në qytetin e Tiranës dhe të tjera në qytete të tjera.

Janë hapur edhe si rezultat i nxitjes së njerëzve të SHIK-ut dhe të strukturave të tjera të Ushtrisë, qëllimisht, por nuk përjashtohet mundësia që depot dhe mjaft reparte të veçanta të Ushtrisë të jenë vënë nën goditjen edhe të qarqeve të caktuara ushtarake e të personave për qëllime të tjera jo të mira.

Nazmi Bilani pyet: Kush ka dhënë urdhër për mobilizimin e rezervistëve në rrethet e Veriut? – Ka një urdhër që disponohet si material nga komisioni në të cilin thuhet shprehimisht që ish-shëfi i Shtabit të Përgjithshëm, Adem Çobani, me urdhrin nr. 26, datë 2.3.1993, urdhëron mobilizimin e pjesës në zonat e Veriut.

Maksut Balla pyet: a ka ndonjë urdhër nga drejtuesit e Ministrisë së Mbrojtjes dhe të Brendshme për mosmbrojtjen e njësisve ushtarake

qeverisnin. Nëse Berisha do të kishte vepruar ndryshe, ngjarjet do të kishin precipituar jo ashtu siç rrodhën.

Cilat janë aktet juridike antikushtetuese që tregojnë kapërcimin e kompetencave të Berishës kur ishte President. - Komisioni deri tani ka çmuar që Berisha ka shkelur Dispozitat Kushtetuese, nenin 26, dhe në dy raste nenin 28 të Dispozitave Kushtetuese. Nuk bëhet fjale për Dispozitat e Kodit Penal, por Dispozitat Kushtetuese.

A ka përgjegjësi Berisha për shkeljen e Dispozitave Kushtetuese? – Për mendimin tim ka, për mendimin e Ngjelës nuk ka. Këtë le ta zgjidhin organet e specializuara. Tani këto janë në përgjithësi pyetje.

Skënder Gjinushi – Mbanuat zoti Braho?

edhe kriminelë që sapo kanë dalë nga burgu. Po të doni, ju lexoj edhe një listë emrash, po nuk kemi interes të zgjatemi shumë.

Skënder Gjinushi - Po lexo ca më të njohurit.

Spartak Braho – Nuk më lë Bardh Hushi.

Skënder Gjinushi - Mirë është të lexohen disa emra, sepse duket se ju vetëm deklaroni.

Spartak Braho – Do t'i lexoj, por meqë nuk e kam këtu listën, sa të ma përgatisin.

Skënder Gjinushi – Meqë ndërhyra, unë kisha një mendim të tillë që komision të bëjë një prezantim të të gjithë materialit që disponon.

Spartak Braho – P.sh. te lista e personave që Berisha ka pajisur me pasaportë diplomatike është edhe vjehrrin me vjehrrën, djali, nusja etj.

Muhamet Bela pyet: Cilët janë personat përgjegjës që dhanë disinformimin në radion lokale të Kukësit në lidhje me të ashtuquajturin sulm serb? – Nga të dhënat që disponon komisioni, si material i arkivuar në Ministrinë e Mbrojtjes, rezulton se dizinformimin për sulmin serb e ka dhënë Safet Zhulali.

se kush duhet të ishin armatosur, duke shfrytëzuar edhe situatën, disa drejtues të pushtetit lokal, unë desha t'i përmend edhe njëherë: në Tiranë Shaban Memia ka urdhëhequr turmat, në Durrës Sabah Jemishta, po kështu ka ndodhur edhe në rrethe të tjera si në Berat, Elbasan, Korçë. Mbështetur në dekretin "Mbi disa masa për përdorimin e armëve në gjendjen e jashtëzakonshme" është justifikuar armatosja e mjaft njerëzve, por pa kriter të veçanta.

Pyetje: Fiitet për një urdhër antikushtetues të korrikut 1997. – Bëhet fjalë për një urdhër të dhënë për rrethimin e institucioneve kryesore të Tiranës në fillim të korrikut 1997, por që nuk është objekt i këtij komisioni. Për këtë është duke hetuar organi i Prokurorisë.

Pyetje: Sa është numri i personave të falur me dekret të ish-Presidentit dhe për çfarë lloj veprash bëhet fjalë? – Bëhet fjalë për qindra persona të falur gjatë amnistisë nga ish-Presidenti, falje të cilat fillojnë me amnisti që përpara kësaj periudhe, fillojnë që më 1996. Janë liruar kriminelë, vrasës edhe gjatë ngjarjeve të janar-qershorit. Kryesisht janë liruar

Pyetje tjetër: A rezulton që të ketë të vrarë nga Kosova gjatë trazirave të vitit që shkoi? - Nuk ka informacion.

Lekë Gjijnuri pyet: Nëpërmjet burimeve të ndryshme kemi marrë vesh se nga ish-drejtuësit e shtetit dhe të Ushtrisë ka pasur tentativa për përdorimin e lëndëve kimike të shkatërrimit në masë që janë ndaluar nga konventat ndërkombëtare. Si qëndron e vërteta për këtë problem? – Komisioni disponon mjaft dëshmi dhe prova të shumta që vërtetojnë se ka pasur tentativa për përdorimin e lëndëve helmuese luftarake. Lëndët kimike kanë qenë të llojeve që hyjnë në kategorinë e lëndëve që ndalohen nga konventat ndërkombëtare të miratuara me ligjin 7747, datë 29.7.1993. Megjithëse shteti ynë dhe Ministri i Mbrojtjes e ka firmosur këtë konventë, me urdhër të Adem Çobanit, Safet Zhulalit, të Bashkim Gazidedes janë bërë përgatitje të ethshme për përgatitjen e rreth 400-500 granatave me lëndë helmuese për t'u përdorur në zonën e Fier-Vlorës. Nuk kanë arritur t'i përdorin.

Pyet Vladimir Metani: Cili është akti ku janë pazuar personat që kanë bërë armatosjen me listë. - Akti ku disa nga drejtuesit pushtetarë lokalë janë pazuar për armatosje, apo më mirë akti justifikues, është ligji i miratuar nga Parlamenti "Mbi disa masa për gjendjen e jashtëzakonshme", por në tejkalim të kompetencave dhe pa përcaktuar edhe kriteret

ngjarjeve të tjera që shpeshin. Kryesisht janë irruar persona të inkriminuar, të dënuar për vepra të rënda penale deri edhe për vrasje siç është Loshi i Karabunarës ose persona të tjerë që më pas u vunë në krye të bandave për të inkriminuar gjendjen dhe për të nxitur anarkinë në Shqipëri.

Arbër Qilimi bën një pyetje për zonën e Delvinës. - A ka dokumentacion në Ministrinë e Mbrojtjes për goditjen e zonës së Delvinës? Sepse, ata që kanë operuar në këtë zonë kanë qenë studentë të Ministrisë së Rendit, djem 18-20 vjeçarë. Jo vetëm për zonën e Delvinës, por edhe për zona të tjera, por posaçërisht për zonën e Delvinës ekziston një dokumentacion i plotë të goditjes së kësaj zone, të zonës Delvinë-Sarandë nga ajri dhe nga toka.

Lekë Çukaj: Edhe në Shkodër u hapën depot, por pasi u hoq një komandant divizioni dhe u vendos një tjetër. Shumë pak orë pas kësaj u thyen depot. A ka bërë komisioni hetime mbi këtë çështje dhe a ka shkarkime në lidhje me urdhrin e thyerjes së depove? – Nuk e di se për ç'stad bën fjalë zot Lekë, por fenomeni i hapjes së depove ka ndodhur menjëherë mbas precipitimit të situatës dhe ngjarjeve në Vlorë. Pra, pas vendosjes së gjendjes së jashtëzakonshme.

Fenomeni i shpërthimit të depove ka qenë zinxhir, ka shumë faktorë, ka shumë aeyse, unë do të theksoja që depot janë hapur në mjaft raste edhe si rezultat i panikut të popullsisë, për t'u armatosur.

Janë hapur edhe si rezultat i nxitjes së njerëzve të SHIK-ut dhe të strukturave të tjera të Ushtrisë, qëllimisht, por nuk përjashtohet mundësia që depot dhe mjaft reparte të veçanta të Ushtrisë të jenë vënë nën goditjen edhe të qarqeve të caktuara ushtarake e të personave për qëllime të tjera jo të mira.

Nazmi Bilani pyet: Kush ka dhënë urdhër për mobilizimin e rezervistëve në rrethet e Veriut? – Ka një urdhër që disponohet si material nga komisioni në të cilin thuhet shprehimisht që ish-shefi i Shtabit të Përgjithshëm, Adem Çobani, me urdhrin nr. 26, datë 2.3.1993, urdhëron mobilizimin e pjesës në zonat e Veriut.

Maksut Balla pyet: a ka ndonjë urdhër nga drejtuesit e Ministrisë së Mbrojtjes dhe të Brendshme për mosmbrojtjen e njësisve ushtarake

qeverisnin. Nëse Berisha do të kishte vepruar ndryshe, ngjarjet do të kishin precipituar jo ashtu siç rrodhën.

Cilat janë aktet juridike antikushtetuese që tregojnë kapërcimin e kompetencave të Berishës kur ishte President. - Komisioni deri tani ka çmuar që Berisha ka shkelur Dispozitat Kushtetuese, nenin 26, dhe në dy raste nenin 28 të Dispozitave Kushtetuese. Nuk bëhet fjalë për Dispozitat e Kodit Penal, por Dispozitat Kushtetuese.

A ka përgjegjësi Berisha për shkeljen e Dispozitave Kushtetuese? – Për mendimin tim ka, për mendimin e Ngjëlës nuk ka. Këtë le ta zgjidhin organet e specializuara. Tani këto janë në përgjithësi pyetje.

Skënder Gjinushi – Mbanuat zoti Braho?